

Знак потраплянців

На канікулах у когось з'явився новий друг, у іншого — яскраві враження від поїздки на море, а у Клави та Рено — дивні плями на зап'ястках. Натрапивши на третій елемент малюнка, у який складаються всі символи на руках, дівчата оговтуються на кілька століть раніше. І розуміють, що вони потраплянці — мандрівники в часі!

Тепер подружкам доведеться не виказати себе серед запорожців, опанувати січові традиції та знайти зрадника, щоб виправити страшну несправедливість і врятувати честь хорошого роду. А найголовніше — вони повинні будуть знайти спосіб повернутися назад, до сім'ї та звичного життя. Хоча тепер воно вже ніколи не буде таким, як раніше.

Захоплива, прониклива й водночас пізнавальна книжка для всіх, хто любить пригоди та пошук істини.

ІРЕН РОЗДОБУЦЬКО

ЗНАК
ПОТРАП-
ЛЯНЦІВ

НАМАЛЮВАЛА
ЮЛІЯ ГАНИК

Ірен Роздобудько

Намалювала Юлія Ганик

2023

ISBN 978-617-17-0101-4 (epub)

Жодну з частин даного видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Електронна версія створена за виданням:

Серія «У вирі пригод»

За перевірку достовірності описаних у повісті подій висловлюємо щирю вдячність Тарасу Чухлібу — доктору історичних наук, провідному науковому співробітнику Інституту історії України НАН України, директору Науково-дослідного інституту козацтва імені Степана Бандери.

Ілюстрації *Юлії Ганик*

Роздобудько І.

Р64 Знак потраплянців / Ірен Роздобудько ; іл. Ю. Ганик. — Х. : Віват, 2023. — 192 с. : кольор. іл. — (Серія «У вирі пригод», ISBN 978-966-942-288-0).

ISBN 978-966-982-844-6

На канікулах у когось з'явився новий друг, у іншого — яскраві враження від поїздки на море, а у Клави та Рено — дивні плями на зап'ястках. Натрапивши на третій елемент малюнка, у який складаються всі символи на руках, дівчата оговтуються на кілька століть раніше. І розуміють, що вони потраплянці — мандрівники в часі!

Тепер подружкам доведеться не виказати себе серед запорожців, опанувати січові традиції та знайти зрадника, щоб виправити страшну несправедливість і врятувати честь хорошого роду. А найголовніше — вони повинні будуть знайти спосіб повернутися назад, до сім'ї та звичного життя. Хоча тепер воно вже ніколи не буде таким, як раніше.

Захоплива, прониклива й водночас пізнавальна книжка для всіх, хто любить пригоди та пошук істини.

УДК 821.161.2-312.9-93

© ТОВ «Видавництво «Віват»», 2023

Чи варто цілий розділ присвячувати... плямам?

Чому літо завжди закінчується так швидко?!

Не встиг пролуhati останній дзвоник, як уже чуеш перший, що скликає на уроки!

А ще стільки цікавого лишилося!

«Ще б разочок позасмагати на березі річки, добудувати таємну хижу в лісі, вирити нову печеру, достругати з палиці шпагу й оздобити її візерунками, випаленими розпеченим цвяхом...» — думала Рено.

«...дочитати книжку й нарешті навчити хвилястого папугу говорити...» — думала Клава.

А ще... зробити з кіс справжні дреди, адже за літо волосся добряче повідростало, а різнобарвні дреди — це круто! Така була мрія. Принаймні в Рено.

А ще... умовити батьків купити лінзи, аби не ходити все життя в окулярах. Така була мрія. Принаймні у Клави.

Зачекайте-но! Ви знаєте, хто така Рено? А Клава?

Це дві подружки-нерозлийвода, які цього літа перейшли до шостого класу.

— Якщо ти кажеш правду й водночас вигадуєш різні небилиці — тоді люди не повірять ані в правду, ані в брехню! Краще вже мовчати, — слушно зауважила Клава, яку в школі всі називали Професоркою.

— Про що ж тоді розповісти, коли вчителька задасть тему «Як я провела літо»?

— Та просто напиши, як ти відпочивала з батьками на морі, — стонула плечима Клава. — Про хвилі, сонце й таке інше. Головне — без помилок!

— Про це всі напишуть! Нудно! Ніхто й уваги не зверне, — пробурмотіла Рено. — От якби написати про все азбукою Морзе... Ото було б круто!

Вона зупинилася й замислилась.

А й справді: про що розповісти, щоб усі в класі роти пороззявляли? От якби вона стрибнула з парашутом чи навчилася їздити верхи! А ще краще, якби когось урятувала чи впіймала небезпечного злочинця! Чи знялася б у кіно. Чи бодай попрацювала на розкопках, що ведуться в передмісті, та знайшла там кістяк динозавра...

Але дещо незвичайне все-таки сталося.

Однак воно було таким дрібним, що годі й розповідати.

А сталося таке.

Улітку на зап'ясті Рено несподівано з'явилася коричнева пляма довгастої форми. Стривожена мама навіть повела її в поліклініку.

Лікарка довго роздивлялася дивну пляму, хитала головою, навіть суворо допитувалась у Рено, чи не зробила вона, бува, татуювання, адже в такому віці це зарано й небезпечно. Мама розгубилась і сказала, що, певно, донька без її відома вчудила таке в Єгипті, де вони відпочивали. Адже на території готелю аніматори робили схожі тату хною всім охочим.

— Але минув уже місяць... — додала мама. — Малюнок мав би змитися...

— Чому ж ви не проконтролювали?! — насварила лікарка маму. — Хтозна, якими фарбами воно робиться! Це може бути небезпечно для шкіри!

Рено намагалася пояснити, що ніякого тату хною вона не робила. Але оскільки дівчинка любила фантазувати та прибріхувати, ані мама, ані лікарка їй не повірили. Відтак мама суворо наказала доньці якомога скоріше позбутися цього тату, адже скоро до школи.

Повернувшись додому, Рено довго роздивлялася зап'ястя крізь збільшувальне скло й несподівано завважила, що пласка та зовсім не болюча плямка своїми обрисами схожа на... ящірку. І вона справді нагадує тату чи наліпку.

Рено чесно намілювала руку й терла мачулкою, але «ящірка» не зникала! Довелося дівчинці носити кофтинки з довгим рукавом і уникати маминих та бабусиних поглядів.

Проте від Клави приховати малюнок не вдалося. Адже в останні дні літа вони ще бігали на річку, й Клава одразу помітила дивний

візерунок.

І зовсім не здивувалася. Навпаки! Вона зітхнула і зняла з руки цілу низку «фенічок», які наплела з бісеру останнім часом.

І показала руку Рено.

— Бачиш?

На правому зап'ясті Клави була така сама темна плямка, тільки округлої форми.

— Оце й усе, що з нами сталося за літо? — розчаровано гмикнула Рено. — Про наш острів із піратами розповідати не можна, то будемо пишатися якимись новими родимками? Та нас усі засміють!

— По-перше, — суворо сказала Клава, — я нікому не збираюся розповідати про якісь там родимки, а по-друге...

Клава притягнула подругу ближче до себе й прошепотіла їй просто у вухо:

— Це не родимки!

— Тобто? — здивувалася Рено.

— А ти придивися пильніше, — наказала Клава, підставляючи Рено своє зап'ястя під самісінькі очі. — Ну, що ти там бачиш?

І Рено завважила, що пляма на Клавіній руці схожа на їжака.

Клава впевнено кивнула.

— Це не родимки. Це... малюнки! — сказала вона.

У Рено округлилися очі, а брови полізли вгору.

— Які ще малюнки? Де вони взялися? Клаво, ти жартуєш?

Але Клава не жартувала. Вона дістала з наплічника зошит, у якому занотовувала різні дивні випадки, які спостерігала в природі, й показала сторінку із вклеєною світлиною.

— Ось, поглянь! Я обвела фломастером свою пляму, приклала до неї серветку, а потім сфотографувала та збільшила втричі! Ну, що ти бачиш?

Рено побачила на світлині чітке зображення... їжака! З гострим носиком і навіть однією лапкою, яка виглядала з-під колючої кучугури голок і була простягнута вперед.

— А тепер займемося тобою!

Рено не сперечалася. Клава дістала фломастер і ретельно обвела ним кожну рисочку на руці подруги. Відтак щільно притиснула до її зап'ястка серветку.

— Тут навіть можна обійтися без збільшування, — сказала вона, простягнувши серветку Рено. — Ящірка! Навіть видно чотири лапки! Бачиш, як закручений хвостик?

— Бр-р-р... — поморщилася Рено. — Це огидно! Якби я робила собі тату, то обрала б троянду або сердечко. Як у Лізи з одинадцятого класу.

Клава поправила на носі окуляри й серйозно глянула на подругу.

— Це не огидно — це дивно. Дуже дивно. Хіба ти так не вважаєш?

Рено вважала саме так.

— І що нам тепер робити?

— Нічого, — сказала Клава. — Можливо, малюнки зйдуть самі собою. А можливо...

— ...а можливо, це і є щось незвичайне. Те, що нам ще доведеться розгадати! — радісно вигукнула Рено.

— Треба почекати, що саме станеться, — кивнула Клава.

І вони вирішили чекати.

А тим часом...

...почалися заняття в школі.

Як виявилось на початку вересня, їхня класна керівниця Марія Степанівна вийшла на пенсію, а до них прийшов новий учитель.

Не вчителька, а саме вчитель. Та ще й який! Молодий і хвацький, якого ще не бачив шкільний світ!

Своїх підопічних він називав «пуцьвірінками». А коли «пуцьвірінки» бешкетували, міг гукнути: «Цить, бандо!», — або похвалити: «Зачотно, шикардоси!», — або показати складний прийом боротьби, роздати потиличники та беззаперечно відібрати мобільні телефони до кінця уроків.

Якось Артем Станіславович навіть побував разом із Рено та Стасиком у кабінеті директора, запевняючи, що синець під оком Стасика й подряпина на скроні Рено — наслідок боротьби, яка називається капоейра*, і взяв на себе всю провину за недосконале навчання прийомів.

Адже, крім англійської мови, новий вчитель вів ще й спортивний гурток із бойових мистецтв, до якого приймав лише тих, хто міг назвати всі двісті неправильних дієслів в англійській мові! Годі й казати, що всі його підопічні визубрили їх за одну ніч.

Такий це був учитель!

Звісно, Рено одразу ж забула про свою секцію фехтування та щовечора крутилася вдома на килимку, мов дзиґа, намагаючись повторити рухи вчителя. А Клава завела новий «Зошит спостережень» і написала цілий трактат про капоейру, зробила замальовки деяких рухів і дійшла висновку, що вона має багато спільного з прадавнім бойовим гопаком*, у якому так само використані елементи народного танцю.

Коли вона повідомила про це вчителю, той, на заздрість усім іншим, похвалив «пані Професорку» та зізнався в «страшній таємниці» свого успіху на рингу: в капоейрі він завжди використовує елементи гопака. А ще від батька й діда навчився давнього родинного прийому

— рівнозначно використовувати як праву, так і ліву руку й ногу, а це завжди збиває супротивника з пантелику.

Одне слово, Артем Станіславович Подвійний... Як би це сказати?

Клава висловилася так:

— Нетиповий представник учительської касты, — і зітхнула. — Боюся, що він у школі довго не протримається...

Одного разу на заняттях, помітивши на зап'ясті Рено малюнок, Подвійний зауважив, що краще б Рено зайнялася правописом, ніж розмальовувала тіло незрозумілими татуюваннями.

Рено почервоніла.

— Це... родимка.

— Дивно... — пробурмотів учитель, пильніше придивляючись до зап'ястя Рено. — Дуже схоже на ящірку.

У дівчинки аж подих перехопило: як учитель міг так швидко розгадати малюнок?

Але це ще було не все. Артем Станіславович надовго замислився, а потім мовив:

— ...ідесь саме таку я вже бачив.

Він скуйовдив чуб обома руками й заплющив очі.

— Ага! Згадав! Щось схоже я бачив, коли був на змаганнях у Лондоні...

Рено нашорошила вуха й пошкодувала, що поруч немає Клави, яка саме робила вправи на килимку, віддавши подрузі свої окуляри.

— Кілька років тому я брав участь у міжнародних змаганнях із бойових мистецтв... — так розпочав свою історію Артем Станіславович Подвійний.

Вислухавши вчителя, Рено ледве дочекалася кінця занять.

Коли подруги йшли додому, а Клава дістала з наплічника яблуко, яке забула з'їсти на перерві, Рено повідомила:

— Клаво! Знаєш, хто ми? Ми — таймволкерки!

Дівчинка залякла з надкушеним яблуком у роті.

— А по-нашому — потраплянки! — вигукнула Рено й миттю затисла собі рота обома долонями.

Її щоки палали, як два помідори під сонцем. Хотілося розповісти все й одразу, а ще й послідовно, як любить Клава. Але «все й одразу» ніяк не поєднувалося з послідовністю. Тому вона стала смикати подругу за руку й вигукувати якісь дивні речі:

— Ящїрка та їжак! Таємний знак клану таймволкерів! Нам не вистачає змії! Ми мусимо знайти змію!

Клава спокійно дожувала яблуко й поправила на перенісці окуляри.

— А тепер, будь ласка, послідовно!

Рено заспокоїлася, вдихнула якомога більше повітря й нарешті переповіла те, що почула від учителя.

* Тут і далі авторські коментарі до слів, які позначені зірочкою, читайте наприкінці в «Довіднику для найдопитливіших». — Прим. ред.

Про що розповів учитель

— Кілька років тому Артем Станіславович брав участь у показових виступах із бойових мистецтв у Лондоні. Після змагань його запросила на обід одна заможна родина на прізвище Вайт. За столом сиділа величезна купа гостей, які прийшли поспілкуватися з «королем капоейри»...

— Тобто з Артемом Станіславовичем? — перепитала Клава.

— Ну так, звісно! Адже в місцевих газетах вийшла стаття про нього саме з таким заголовком: «Король капоейри з України». Круто, чи не так? І серед тих гостей була одна пані. Якщо чесно, гадаю, що навіть не пані, а гарненька панянка такого самого віку, як і наш учитель. Звісно ж, вона дивилася на нього із захватом...

— Рено! — урвала Клава подругу. — Упевнена, що він про це тобі нічого не говорив.

— Авжеж, — кивнула Рено. — Але я це уявляю саме так! Отож, гості їли й пили, слуги в чорних фраках розносили їм різні смаколики, а на сцені вигравав живий оркестр. А потім розпочалися танці...

— Рено, — утомленим голосом сказала Клава. — Якщо ти хочеш розповісти щось важливе, то кажи все й одразу! І ближче до справи.

Рено насупилася: не розбереш цю Клаву! То вона просить «попередньо», а то «все й одразу». Подумавши трохи, Рено вирішила перейти «ближче до справи» і повела далі таємничим шепотом:

— Коли гості стали танцювати, Подвійний помітив під коміром панянки Вайт срібну брошку з дивним візерунком. На ній були викарбувані зображення ящірки, їжака та змії! Вигляд брошка мала такий: ліворуч — ящірка, праворуч — змія, що чіпляється за ящірку, а посередині — їжак, який немов поєднує їх!

— Продовжуй! — попросила Клава. — Негайно продовжуй!

Рено задоволено кивнула й повела далі.

— Коли Артем Станіславович запитав дівчину, що означає її надзвичайна брошка, та відповіла, що це знак клану таймволкерів. Його спеціально замовила в ювелірній майстерні її прабабуся. А

малюнок ящірки на брошці був точнісінькою копією родимки на правиці тієї прабабусі. І... ти тільки уяви собі, Клаво: Артем Станіславович запевнив, що моя ящірка така сама, як на тій брошці!

— І що сталося з прабабусею? — запитала Клава.

— Вона до кінця днів розповідала своїм рідним, що особисто знайома з царицею Клеопатрою, розмовляла з Архімедом і на власні очі бачила динозаврів!

Рено зітхнула й додала:

— За це її визнали несповна розуму і тримали в спеціальній клініці для божевільних. Клаво! Тобі негайно слід показати свій малюнок учителю, щоб він порівняв його з тим, який бачив на брошці!

— Ніколи й нізащо! — вигукнула Клава й поправила на руці щільну низку фенічок. — Я не хочу потрапити до божевільні! І я взагалі нічого не зрозуміла: якась брошка, якісь таймволкери, якийсь знак... Усе це маячня.

— Що ж тут незрозумілого, Клаво? — обурилася Рено. — Це означає, що ми маємо на собі якісь таємні мітки! Ці малюнки з'явилися в нас не просто так! І з цим треба щось робити!

Але Клава не була в такому захваті, як Рено.

— І саме про це Артем Станіславович тобі сказав? — іронічно усміхнулась вона.

— Ні. Я сама здогадалася! — насупилася Рено.

— Я вважаю, що це все вигадки. Певно, Артем Станіславович так стимулює тебе до навчання. Адже останнім часом математика в тебе кульгає на всі чотири лапи! Він же про це тобі говорив?

— Говорив...

— От бачиш! — сказала Клава. — А ще нашому вчителеві лише двадцять п'ять років, а він хоче, щоб його сприймали крутим і досвідченим. Ото й вигадує різні байки, ніби ми діти малі. Аби ми вуха порозвіщували.

Рено розчаровано зітхнула, адже Клава, як завжди, мала рацію. Історія, яку розповів Артем Станіславович, тепер здалася їй неправдоподібною. А Рено чудово знала, що таке неправдоподібні історії, адже й сама могла вигадувати їх скільки завгодно.

Дівчата мовчки дійшли до будинку й розпрощалися. Кожна побігла до свого під'їзду. Піднімаючись поверхами, засмучена Рено напружено думала про те, чи є в математики лапи, і якщо так, то скільки...

А ще про те, що вона тепер нізащо не піде на капоейру, якщо Артем Станіславович так познущався з неї!

«Подвійний брехун»

Наступного дня на дошці шостого «В» класу з'явився напис друкованими літерами: «Подвійний брехун!».

А оскільки між цими двома словами не було тире, то всі вирішили, що йдеться про... Рено.

Не могла ж дівчинка зізнатися, що цей напис зопалу зробила саме вона.

— Бачиш: бумеранг завжди б'є по тому, хто його запустив, — зауважила мудра Клава. І Рено мусила згодитися з цим.

Але вона насупилась і сказала:

— Усе одно я доведу, що новий класний керівник обманює нас на повну. А двісті форм неправильних дієслів за заняття в гуртку — нечесний прийом.

— Проте дієвий, — усміхнулася Клава. — Ми тепер усі знаємо англійську!

Власне, цей випадок швидко забувся, адже до міста приїхав цирк-шапіто, а потім — експериментальний ярмарок космічних досягнень. А ще згодом розпочалися різні олімпіади — з математики, історії, української мови та літератури, образотворчого мистецтва. Артем Станіславович зібрав команду, в яку, звісно, входила Клава, і возив дітей по всьому місту на інтелектуальні змагання.

А дорогою додому водив переможців у різні цікаві місцини й захоплено розповідав про кожну. Так Клава і потрапила до нового музею, що відкрився в їхньому місті — Музею воскових фігур.

Відтак Клава одразу ж помчала до подруги.

— Рено! Змія! Я знайшла змію! — закричала вона з порога.

Удаючи, що їй до цього геть байдуже, Рено поглянула на розпашілу подругу так, як ще місяць тому та дивилася на неї.

— Прошу повільніше й послідовно, — мовила поважно, копіюючи Клавині інтонації.

Клава геть засапалася від швидкого бігу. Довелося Рено завести її до кухні й налити склянку води. Клава випила, заспокоїлась і нарешті

змогла говорити.

— Після олімпіади, де я, до речі, здобула перше місце, Артем Станіславович повів усю групу до Музею воскових фігур...

Рено гмикнула:

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ